

Økonomiministeriet

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg

24. februar 2025

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 137 (alm. del) af 27. januar 2025

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvilke sektorer og brancher der primært øgede deres enhedsindtjening i 2023? Der henvises til figur 20 i Nationalbankens publikation "Udsigter for dansk økonomi" af 25. september 2024. Dertil bedes ministeren redegøre for udviklingen i fødevarerpriserne i Danmark i perioden 2019-2024, og herunder foretage en dekomponering af, hvad der har drevet de stigende fødevarerpriser i Danmark ved en opdeling på henholdsvis materialepriser, enhedsløn, enhedsindtjening m.v.

Svar

Begrebet *enhedsindtjening* som anvendt i den henviste publikation fra Nationalbanken dækker over *bruttooverskud af produktion og blandet indkomst* pr. produceret enhed (sidstnævnte priskorrigeret). Den henviste figur viser således, hvordan årsstigningstakten i prisen pr. produceret enhed kan opdeles i en række bidrag, herunder fra *bruttooverskud af produktion og blandet indkomst*.¹

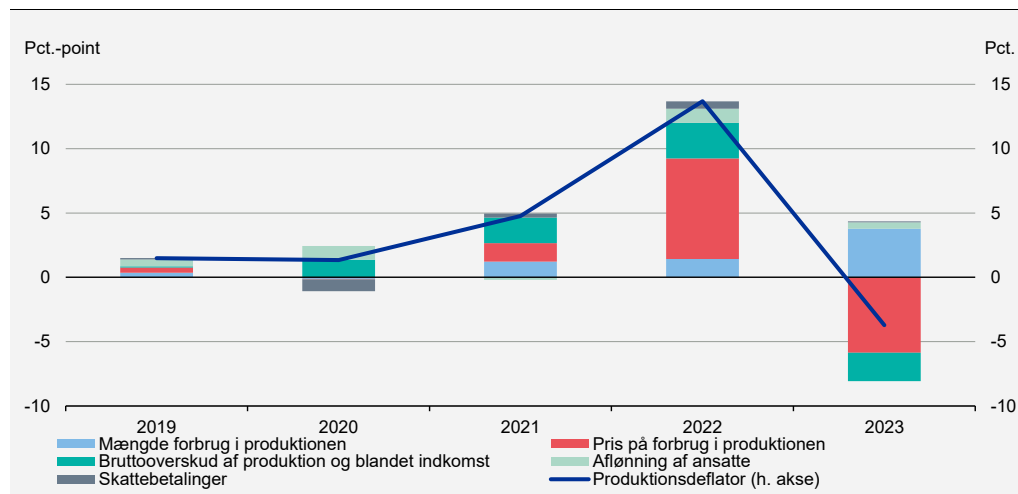
For året 2023 var der i økonomien som helhed et negativt bidrag fra *bruttooverskud af produktion og blandet indkomst* til prisen pr. produceret enhed, jf. figur 1. Størrelsesmæssigt er det nogenlunde svarende til et tilsvarende positivt bidrag i 2022.

¹ *Bruttooverskud af produktion og blandet indkomst* udgøres af produktionsværdi fratrukket forbrug i produktion, lønmkostninger samt produktionsskatter mv. *Bruttooverskud af produktion og blandet indkomst* skal således også dække udgifter til forrentning af kapitalapparat.

Økonomiministeriet

Ved Stranden 8
1061 København K
Telefon 40 20 86 87
Mail oem@oem.dk

Figur 1 Opdeling af årsstigning i prisen pr. produceret enhed for hele økonomien

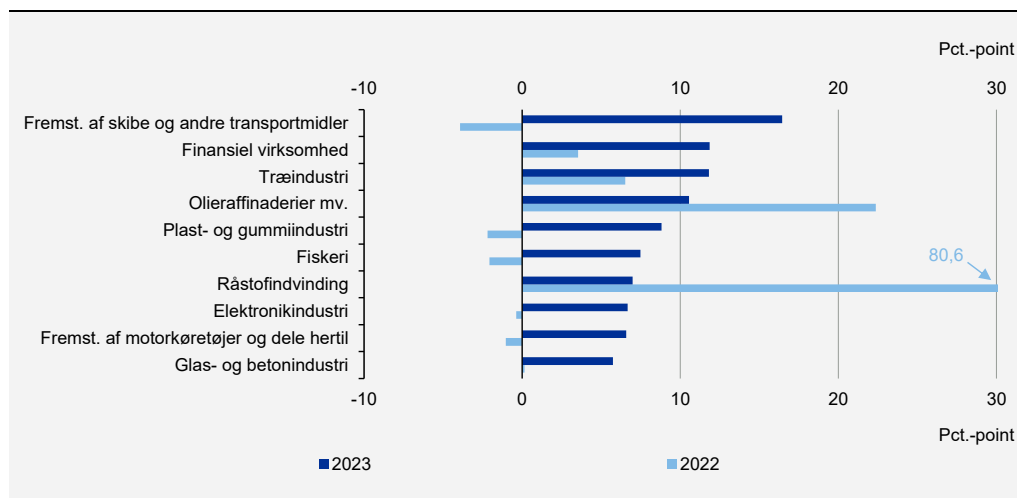

Anm.: I figuren vises de mekaniske bidrag fra *forbrug i produktionen*, *bruttooverskud af produktion og blandet indkomst*, *aflønning af ansatte* samt *skattebetalinger* til udviklingen i den årlige produktionsdeflator, som viser nominal produktion i forhold til real produktion. Bidrag fra *forbrug i produktionen* er yderligere opdelt i estimerede bidrag fra henholdsvis *mængdeforbrug i produktion* og *pris på forbrug i produktion*.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

På indeværende tidspunkt er det mest detaljerede brancheniveau for 2023 Danmarks Statistiks 69-branchegruppering. De 10 brancher med størst positive bidrag fra *bruttooverskud af produktion og blandet indkomst* til branchens egen årsstigningstakt i prisen pr. produceret enhed i 2023 fremgår af figur 2. Blandt disse brancher er overvejende industrivirksomheder, men også fx finansiel virksomhed og fiskeri. Halvdelen af de viste brancher havde dog negative bidrag fra *bruttooverskud af produktion og blandet indkomst* til årsstigningstakten i prisen pr. produceret enhed i 2022. Energibrancherne *råstof-indvinding* samt *olieraffinaderier mv.* skiller sig derudover særskilt ud med høje bidrag begge år.

Figur 2 Bidrag fra bruttooverskud af produktion og blandet indkomst til hver branches årsstignings-takt i prisen pr. produceret enhed i 2023 og 2022

Anm.: I figuren vises de 10 brancher (opgjort ved Danmarks Statistiks 69-branchegruppering) med størst positive bidrag fra bruttooverskud af produktion og blandet indkomst til branchens egen årsstignings-takt i prisen pr. produceret enhed i 2023. I figuren vises af præsentationsmæssige årsager ikke det fulde bidrag på 80,6 pct.-point i råstofindvinding i 2022. Se desuden anmærkning til figur 1.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

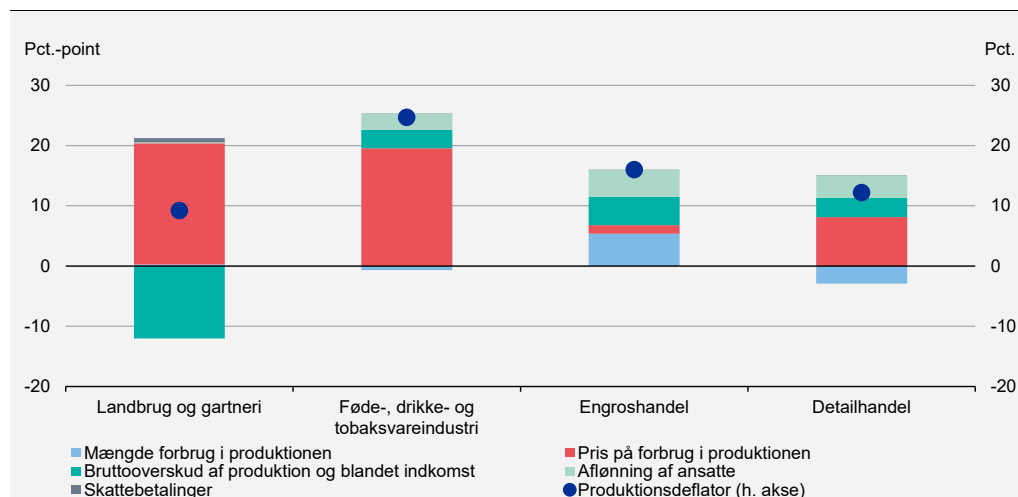
Der har været betydelige udsving i fødevarerpriserne i perioden 2019-2024, hvor coronapandemien og krigen i Ukraine har haft stor indvirkning på priserne på uforarbejdede fødevarer. Coronapandemien førte blandt andet til forstyrrelser i forsyningskæderne og resulterede i gradvist stigende priser i perioden 2020-2021. Med forsinkelse har prisstigninger på uforarbejdede fødevarer også ført til stigninger i forbrugerpriserne på fødevarer. Ruslands invasion af Ukraine bidrog til store prisstigninger i 2022, da Ukraine er en stor eksportør af korn og andre landbrugsprodukter. Samtidig førte de højere energipriser også til en stigning i prisen på gødning.

Priserne på uforarbejdede fødevarer toppede i 2022, mens forbrugerpriserne på fødevarer er fortsat med at stige ind i 2023 og herefter er forblevet på et højt niveau som følge af stigende lønninger og højere renter, der påvirker omkostninger til forarbejdning og distribution, jf. også svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 138 (alm del) af 27. januar 2025. Samtidig har tørke bidraget til markante prisstigninger på blandt andet olivenolie, chokolade og kaffe. Samlet set har perioden 2019-2024 været præget af betydelige stigninger i priserne på uforarbejdede fødevarer og forbrugerpriserne på fødevarer. Både priserne på uforarbejdede fødevarer og forbrugerpriserne på fødevarer steget med godt 25 pct. siden december 2019.

Den efterspurgte opdeling af udviklingen i fødevarerpriserne på henholdsvis materialepriser, enhedsløn, enhedsindtjening mv. kan ikke umiddelbart laves, da fødevarerpriserne som opgjort i forbrugerprisindekset ikke indgår i nationalregnskabet. Derimod kan der laves en tilsvarende opdeling for udvalgte brancher, som indgår i leverancerne af fødevarer mv. til husholdningerne. Der vises her for brancherne *landbrug og gartneri, føde-, drikke- og tobaksvarerindustri, engroshandel samt detailhandel*. For disse brancher (med undtagelse

af engroshandel) gælder, at stigende priser på materialer (*forbrug i produktionen*) har bidraget betydeligt til at øge prisen pr. produceret enhed fra 2019 til 2023, jf. figur 3. Som en generel bemærkning påpeges det, at denne type dekomponering viser en del variation, især fra år til år og inden for enkelte brancher og virksomheder.

Figur 3 Opdeling af ændring i prisen pr. produceret enhed for udvalgte brancher, 2019-2023

Anm.: Se anmærkning til figur 1.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Økonomiminister